

2013

Seminari Estat de Pau

[Catalunya, nació de pau]

Com enfocar la seguretat i la defensa en un nou Estat d'Europa

Annex

Índex

Annex.....	3
Orientacions, pistes i experiències per generar alternatives a les formes convencionals de fer front al conjunt de riscos, perills i amenaces que afecten la seguretat de la població.....	3
Pistes sobre riscos, perills i amenaces que han afrontat tradicionalment els exèrcits	3
Pistes sobre altres amenaces derivades de la violència estructural i cultural.....	10
Pistes sobre experiències de defensa civil en països europeus	13

[Catalunya, nació de pau]

Com enfocar la seguretat i la defensa en un nou Estat d'Europa

Annex

Orientacions, pistes i experiències per generar alternatives a les formes convencionals de fer front al conjunt de riscos, perills i amenaces que afecten la seguretat de la població

Tenim avui nombroses experiències, orientacions i pistes per poder generar col·lectivament i creativament noves respostes més adequades al repte de fer un país més segur per als seus habitants.

Cal fer un esforç col·lectiu per conèixer-les, estudiar-ne la seva viabilitat i la seva possible adaptació. Aquí en citem algunes, que no necessàriament són compartides, en tots els detalls, per tots els signants. A títol d'exemple:

Pistes sobre riscos, perills i amenaces que han afrontat tradicionalment els exèrcits

Sobre 2.1. La seguretat del territori. L'estratègia de seguretat d'un nou estat europeu no ha de partir de les amenaces i de la seva defensa, sinó de la creació d'estructures nacionals de pau per prevenir i transformar els conflictes violents i promoure la pau interna i externa. Des d'aquest enfocament integral s'han d'estudiar les següent estratègies i estructures:

Enfortiment d'una diplomàcia pública basada en la prevenció i la transformació de conflictes, en el diàleg i l'intercanvi cultural.

Creació d'una Agència de Seguretat, formada per agents de seguretat amb alts coneixements en matèria de mediació, drets humans, ciutadania i acció no violenta, que caldrà decidir amb quines agències internacionals haurà de coordinar-se.

Creació d'un Servei d'Informació, entès com un servei d'intel·ligència i d'anàlisi dels riscos, amenaces i perills (narcotràfic, ciberespionatge, pirateria, etc.), i no com una

eina d'obtenció d'informació dels ciutadans/es, que en violenta els drets i la privacitat per mantenir un control social favorable a l'estatu quo.

Creació d'un Sistema de Protecció i de Defensa Civils. Si per voler ser un estat "normal", per a la tranquil·litat psicològica de la població o per extremar la prevenció cal tenir un sistema de defensa, serà més assenyat i més efectiu optar per una defensa civil. L'objectiu d'aquest tipus de defensa és, alhora, dissuadir o impossibilitar els propòsits de l'agressor amb una resposta que no està basada en la violència, la destrucció i la mort, sinó en la intel·ligència, l'organització i el respecte a la vida.

Els models de defensa armats convencionals es basen a dissuadir, oposar resistència i desencoratjar la probabilitat d'èxit de qualsevol atac de forces militars estrangeres per ocupar part o la totalitat del país.

El model tradicional de defensa mitjançant la utilització d'una estratègia de confrontació militar, es fonamenta en l'ús de mitjans armats i amb una institució específica permanent com és l'exèrcit. Aquest està dotat d'una estructura piramidal rígida i jerarquizada, amb decisió centralitzada, que disposa d'equipaments costosos i un gran nombre de personal preparat i especialitzat que, en conjunt, tingui capacitats destructives superiors a les de qualsevol possible invasor.

En canvi, un model de Protecció i Defensa Civils també és dissuasori però amb una altra força, que es basa en una estratègia de resistència massiva de la població, per mitjà d'una organització "líquida", capaç d'adaptar-se a múltiples formes segons el context. Pretén produir un efecte semblant al d'una gran avinguda d'aigua, que quan se la vol contenir amb dics de terra, cada fil d'aigua acaba trobant o creant una esclatxa per on esmunyir-se i conjuntar-se amb altres, per continuar el seu recorregut.

La Protecció i la Defensa Civils és un moviment organitzat amb nombrosos grups autònoms dispersos per tot el territori, amb múltiples actors amb llibertat d'iniciativa dins de l'objectiu i de l'estratègia general prefixada, que pot realitzar, simultàniament i a gran escala, accions impredecibles i diversificades en diferents escenaris que reportaran més capacitat i eficàcia al conjunt. Això, al mateix temps, el fa més imprevisible i inaccessible, i per tant menys vulnerable.

Aquesta lluita no cruenta es basa en un conjunt d'accions de resistència massiva en què participa tot el país, ja que, en tractar-se d'una ingerència exterior, previsiblement concertarà la voluntat de la majoria de la població, sobretot si aquesta viu en una societat amb cohesió i equitat, que vol defensar.

Totes les accions tenen l'objectiu comú de dissuadir per endavant o d'impedir que l'agressor assoleixi els seus objectius, fent que les complicacions creades li exigeixin un esforç i un cost extraordinari, molt superiors als beneficis esperats.

La mobilització general de la població i la de totes les institucions de l'estat només cal fer-la davant del perill d'ocupació; però, en aquest cas, utilitza tots els recursos disponibles (coneixements, experiència i capacitat d'organització) que li dona el potencial de comptar amb la determinació de tothom: els governants, la policia, els dirigents i el personal de totes les administracions, així com les organitzacions polítiques, socials, empresarials, sindicals, etc. i la majoria de la societat civil, organitzada i no organitzada.

La força de la Protecció i la Defensa Civils rau sobre tot en el grau de participació, persistència, determinació i implicació del conjunt de la societat, així com de la seva capacitat d'intel·ligència, iniciativa, capacitat de intuïció i anticipació, imaginació, organització i disciplina, en el compliment de les directives del comandament general i de les decisions del propi grup, així com del grau de fortalesa i de resiliència davant de la repressió.

La força de la Protecció i la Defensa Civils és dissuasòria perquè realitza les seves accions de resistència en tots els espais i aspectes, ja siguin socials, econòmics, polítics o psicològics i utilitza l'estratègia, els mètodes i els mitjans tradicionals de la lluita no violenta, adaptats a les circumstàncies i a la situació específica del moment, com:

- **la no cooperació** en tot allò que beneficia o reforça l'ocupant;
- **la desobediència civil** que desafia les lleis, les ordres o les directives emeses per l'ocupant;
- **l'obstrucció dels sistemes funcionals** de comunicació i logístics, amb protestes, manifestacions, vagues generals, locals, sectorials, de treball lent, etc.;
- **el boicot amb aïllament social** dels invasors i dels col·laboradors, el rebuig d'adquirir productes i equipaments del seu país;
- **els bloquejos per dificultar els accessos** a tota mena de transport i als serveis bàsics;
- **el sabotatge (sense produir víctimes humanes)**, el robatori, la inutilització o l'obstaculització d'instal·lacions, recursos bàsics o operatius;

- **l'actuació del serveis paral·lels de govern** i d'administració a l'ombra, la dels mitjans d'informació de tot tipus i la de serveis de contrainformació propis.

Que un poble amb les seves institucions sigui capaç i estigui organitzat per emprendre aquests tipus d'accions és un element dissuasori de primer ordre. L'objectiu és que el potencial agressor vegi que quedarà desbordat i atrapat en un carreró sense sortida, i que corre un alt risc de desmoralització dels seus dirigents i tropes, d'un fort desgast logístic i financer, així com de la pèrdua de recolzament social de la seva pròpia població en percebre que la seva acció no tindrà resultats ni justificació moral, i que, fins hi tot, obtindrà el descrèdit i la condemna política internacional.

Perquè la Protecció i la Defensa Civils siguin clarament efectives no es poden recolzar en la improvisació i l'espontaneïtat de la població, sinó que necessiten un Pla de Protecció i de Defensa Civils i una institució específica, un Cos de Protecció i de Defensa Civils amb una estructura estable i la preparació especialitzada i permanent dels seus components, així com un entrenament periòdic i rotatori de la població mobilitzable.

Aquest Cos de Protecció i de Defensa Civils tindrà l'avantatge de requerir un reduït nombre de components permanents que estaran ocupats en l'estudi i l'aprofundiment continu del sistema de Protecció i de Defensa Civils, així com en la formació especialitzada i l'entrenament periòdic i rotatori de la part de personal mobilitzable, que compondrà el contingent de ciutadania en situació de reserva, habitualment per a la Protecció Civil i l'Ajuda Humanitària d'Emergència.

Per tal que els components fixos estiguin en plena ocupació i adquireixin experiència, caldrà que rebin una preparació complementària per participar en Serveis Civils de Pau a l'exterior.

Com es pot comprendre, un sistema de Protecció i de Defensa Civils com el plantejat, té uns costos econòmics molt inferiors als de la Defensa Armada, tant en la creació com en el manteniment i la modernització.

A més d'això, el sistema de participació de la societat en la protecció i la seguretat del país enforteix la cohesió social. Amb els coneixements i les pràctiques adquirits, la ciutadania pren consciència col·lectivament que serà capaç de defensar-se per ella mateixa en molts aspectes i en diverses situacions de la vida social i política que puguin esdevenir-se.

[<http://acd.ecoledelapaix.org/fr/index.htm>]

[http://www.irenees.net/bdf_dossier-199_fr.html]

[<http://www.aeinstein.org>]

Un sistema de la Protecció i la Defensa Civils implica també **la creació d'un Ministeri per la Pau i l'Acció Exterior**, que doni coherència a totes les polítiques esmentades i que aplegui i coordini tots els cossos implicats; model inspirat en la iniciativa global Ministries for Peace.

[<http://new.gbgm-umc.org/work/peace-justice>]

Sobre 2.2. El crim organitzat i el narcotràfic precisen d'un tractament integral de les causes i dels efectes (legal, econòmic, psicològic, etc.) sobre els malfactors i les víctimes. Les mesures només repressives difícilment poden aconseguir-ne l'eradicació: caldrà regular totes les substàncies additives, aplicar mesures anticorrupció i contra el diner negre (amb un sistema monetari transparent que redueixi la circulació d'efectiu), prevenir la delinqüència juvenil tot evitant l'exclusió social i replantejant radicalment el sistema penitenciari, i evitar que la corrupció o els interessos dels governants facilitin la implantació de màfies internacionals i de negocis bruts. Calen nous sistemes penitenciaris basats en la justícia restaurativa i en els models de reintegració eficaç dels delinqüents, i evitar així nous crims i reincidències.

[www.grup33.org] [www.utevillabona.es/node/322]

Sobre 2.3. El terrorisme. Cal cercar solucions als conflictes existents en el món que poden servir d'excusa per alguns dels atacs terroristes, com a resposta armada dels qui no tenen exèrcits regulars. I, en sentit contrari, no s'han d'emprendre accions bèl·liques (ni col·laborar-hi), que poden generar una espiral de violència i possibles venjances contra la població del país atacant.

Sobre 2.4. Els conflictes armats han de trobar solució en un organisme mundial, amb un cos propi, no cedit ni controlat pels estats, per implementar la pau. A més, les intervencions de forces de pau noviolentes en conflictes internacionals es poden potenciar amb la creació d'un Servei Civil de Pau, amb múltiples funcions complementàries a la diplomàcia, com una aportació innovadora d'un país que no vol recórrer a la guerra per resoldre els conflictes.

[www.nonviolentpeaceforce.org] [www.pbi-ee.org]

El model d'acció exterior per la pau i la seguretat mundial ha de pretendre inspirar i animar altres països militaritzats a canviar el seu model de defensa, especialment els països amb armes de destrucció massiva, armes químiques, amb proliferació d'armes lleugeres o amb produccions elevades d'armament.

Un nou tipus d'estat europeu contribuirà a l'estabilitat internacional amb professionals en la gestió de crisis, la prevenció i la resolució de conflictes, i la rehabilitació postconflicte. Aquest esforç haurà d'anar acompanyat de recursos financers per a la cooperació multilateral amb especial atenció a les organitzacions de la societat civil catalana que lluiten contra els problemes estructurals de la pobresa, els mercats especulatius i les seves conseqüències (violència, terrorisme, corrupció). Es pot contribuir a l'estabilitat internacional d'un altra manera.

Catalunya ha de signar, aplicar i potenciar els tractats internacionals. Donant compliment a la Convenció de les Nacions Unides contra la tortura, la nova llei del Síndic de Greuges de Catalunya atribueix al Síndic la condició d'autoritat catalana per a la prevenció de la tortura i d'altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants.

Sobre 2.5. Pertànyer a l'Aliança Atlàntica (OTAN) és un risc. El compromís solidari i l'aportació de recursos per a la preservació de la seguretat col·lectiva i la promoció de la pau a nivell internacional no s'ha de fer donant suport a les polítiques de l'OTAN o a l'actual Política Europea de Seguretat i Defensa (amb demandes continuades d'increment de capacitats militars i armamentistes), sinó a partir de les nostres opcions de país per la democràcia, la seguretat humana i la cultura de pau.

Serà coherent i beneficiós que els recursos que Catalunya destini a la seguretat europea i a la consolidació de la pau internacional siguin destinats, per exemple, per a:

- La creació i el manteniment de centres de recerca sobre prevenció i transformació de conflictes violents.
- Actuacions de mediació i d'acció diplomàtica a múltiples nivells; processos de negociació de pau i de resolució de conflictes violents i d'intervenció postconflicte.
- La promoció i l'aplicació dels drets humans, i la protecció dels seus defensors, en països amb conflictes socials violents.
- La creació i el manteniment d'un Servei Civil Català de Pau per intervenir en missions de pau internacional en països en postconflicte, mitjançant la consolidació del procés de pau, la recuperació de l'estabilitat social i el foment de la conciliació de les parts enfrontades.
- El suport i la participació als organismes internacionals que vetllen pel compliment del dret internacional i dels drets humans.

- L'enfortiment de la relació amb països que aposten per sistemes no armats i civils de seguretat i de defensa.

Sobre 2.6. La proliferació d'armes, nacional i internacional. El nostre lloc en el món, és a dir la nostra especialitat i la nostra contribució, ha de ser experimentar i exportar una societat que viu sense exèrcit, amb el mínim recurs a la utilització de la força en els conflictes i les violències internes i externes. Aquesta serà la nostra força de dissuasió més important. Un poble cohesionat, econòmicament i socialment equitatiu, amb pocs desequilibris, pot ser un exemple per a d'altres societats. No podem fonamentar el nostre benestar ni la nostra prosperitat en el sofriment aliè, no podem fer un negoci de la guerra. Cal recolzar, signar i aplicar els tractats internacionals de control i reducció d'armament.

Sobre 2.7. i 2.8. Informació i contrainformació. El control i la guerra del ciberespai, el control de la privacitat ciutadana feta per institucions públiques o empreses privades. S'ha de vetllar perquè els mateixos actors de seguretat, siguin públics o privats, aportin protecció i no esdevinguin, paradoxalment, una amenaça i un perill per a la seguretat i la pau. El negoci de la guerra crea un estat dins l'estat, que influeix decisivament en la generació d'actes violents i de conflictes armats. Un sistema de control legal, parlamentari, governamental i social, de tots els sistemes, cossos, organitzacions i agents de seguretat ha de ser molt rigorós i prioritari, perquè la democràcia no quedi amenaçada i amb ella, la seguretat del país i de la seva població.

Sobre 2.9. Els efectes de les catàstrofes naturals, dels desastres ecològics i del canvi climàtic per causes humanes. El plantejament actual de les intervencions es fonamenta en la coordinació dels serveis dels departaments de Salut (cos mèdic i d'infermers) i d'Interior (cos de bombers i protecció civil) amb les entitats d'acció humanitària, per donar una resposta ràpida a les poblacions afectades. Cal reforçar un Comitè d'Ajut Humanitari d'Emergència, amb funcions de coordinació de les actuacions a realitzar per les institucions i entitats catalanes davant de situacions d'emergència. El Comitè haurà de disposar d'equipaments, recursos humans i econòmics per facilitar les actuacions i possibilitar una resposta ràpida. En el cas d'intervencions en països estrangers es tindran en compte les recomanacions internacionals del Departament d'Ajuda Humanitària (ECHO) de la Comissió Europea i de l'Oficina de les Nacions Unides per a la Coordinació d'Afers Humanitaris (OCHA).

Pistes sobre altres amenaces derivades de la violència estructural i cultural

Sobre 3.1. La cultura de la violència. Cal repensar l'estatut de les anomenades indústries culturals, tant les públiques com les privades, perquè siguin una activitat de servei públic i d'interès general. Cal la restricció de totes les produccions i distribucions "culturals" que facin apologia de la violència en mitjans privats o públics. Cal afavorir l'educació per la pau, la noviolència, la desobediència civil i la cooperació en tots els àmbits, especialment en els mitjans de comunicació de masses. Cal combatre el binomi lucre-competitivitat com a únic objectiu de cobdícia personal que *de facto* genera violència. Cal impedir la publicitat que incita al consumisme, i per tant a la violència ambiental (destrucció de recursos) i a la social (l'enveja de la posició social que prové del consum). Cal introduir l'educació noviolenta en les escoles de Catalunya d'acord amb la proposta de l'UNESCO, elaborada per comitè d'experts en pau i noviolència.

[http://portal.unesco.org/education/en/file_download.php/fa99ea234f4accb0ad43040e1d60809cmuller_en.pdf]

Sobre 3.2. La violència quotidiana no organitzada i la violència de la petita delinqüència demanen una resposta integral: una policia de proximitat, una justícia ràpida i restaurativa, una acció assistencial pública i d'entitats socials, un sistema econòmic que eviti l'exclusió social, un sistema educatiu i sanitari de qualitat... són la base perquè el control social familiar i veïnal, així com les campanyes d'educació i sensibilització puguin canviar actituds, amb freqüència molt arrelades.

Sobre 3.3. La violència de gènere i la violència en les famílies reclamen l'adopció d'una legislació específica orientada a donar una resposta integral i coordinada per part dels diversos estaments i autoritats. Al mateix temps, implica una actuació competent, tant en la investigació de les denúncies i en la protecció de les víctimes com en la reparació dels danys soferts per les mateixes. Respecte dels agressors, exigeix l'aplicació rigorosa de les sancions previstes a la llei.

Cal també assignar recursos (humans, econòmics, d'acolliment), que ofereixin a les víctimes, de qualsevol edat, l'accés a una protecció adequada que els garanteixi la seguretat, la superació psíquica i emocional de la violència soferta, i el suport legal gratuït.

Ara bé, aquestes dues violències se sustenten en la ideologia patriarcal de la qual es deriven pràctiques masclistes. La cultura de la violència és un factor determinant, com a mitjà, per tractar els conflictes (violència familiar) o com a base de la dominació masculina envers les dones (violència de gènere).

Parlem doncs d'una violència cultural que fa de la violència contra les dones i com a mitjà per tractar els conflictes familiars un patró de conducta, après i transmès de generació en generació.

Més enllà de les necessàries mesures judicials i policials cal una profunda transformació en la ideologia patriarcal, base de la cultura de la violència. No serà amb més instruments violents, com l'exèrcit, que s'aconseguirà superar aquesta ideologia, sinó avançant en l'educació en valors que facin arrelar noves conductes i pràctiques basades en una cultura de pau (per tant antipatriarcal), que situï l'equitat, la dignitat i la llibertat del totes les dones i tots els homes en el nord de la seva projecció com a persones.

Sobre 3.4. La desigualtat i l'exclusió social, la crisi econòmica amb el deteriorament de la cohesió social. L'eina bàsica per lluitar contra la desigualtat econòmica i social és un sistema distributiu, més eficient que l'imposat pel sistema liberal actual. Una societat que aspira a l'equitat, la cohesió i la solidaritat necessita d'un sistema fiscal que accentui la recaptació sobre les rendes de capital, de forma progressiva, per damunt de les de treball. Això permetria eliminar l'exclusió social per motius econòmics i una societat més cohesionada. Una Renda Mínima Garantida Ciutadana també permetrà l'exercici real del dret a una vida digna.

Sobre 3.5. La restricció de drets i llibertats en nom de la seguretat i de la raó d'estat, així com la manca de control democràtic i efectiu dels controladors. En aquest tema ens juguem la democràcia, i per tant cal ser molt estrictes: un article de la nova constitució ha de garantir els drets i les llibertats ciutadanes per sobre de la raó d'estat. Les polítiques interiors i exteriors d'equitat i solidaritat han d'allunyar el país de qualsevol justificació de violències armades i sobretot de les violències estructurals, que no permeten cobrir les necessitats d'una vida digna per a tothom.

Sobre 3.6. La vulnerabilitat del model energètic i dels recursos estratègics. Cal desenvolupar polítiques d'eficiència i de reducció del consum d'energia. Cal apostar radicalment per les energies renovables, per la diversificació de la compra energètica i la nacionalització de la xarxa d'alta tensió, per la separació absoluta entre les empreses productores, les transportadores i les comercialitzadores d'energia, i també pel control públic de les tarifes energètiques.

Cal potenciar una agricultura, ramaderia i pesca, sostenibles, de proximitat, i amb la mínima dependència de les transnacionals que controlen aquests sectors (llavors, adobs, fitosanitaris, comercialització, recerca...).

Cal apostar per uns hàbits saludables de la població i per la medicina preventiva. S'ha de vetllar perquè el sistema sanitari no depengui més dels interessos de la gran

indústria farmacèutica (que pot crear pandèmies i cronificar malalties, per vendre els seus productes) que de l'interès general de la població.

Sobre 3.7. La fam i la pobresa extrema, i les migracions que se'n deriven.

Hem de ser capdavanters en polítiques de justícia social global, apostant per una cooperació internacional, ciutadana i oficial, coordinada, orientada a la defensa dels drets humans allà on siguin violats, amb programes que s'adrecin a les causes estructurals de la violència i la desigualtat. I, per tant, cal recolzar el canvi de les injustes normes de comerç i de les finances internacionals que afavoreixen només l'1% de la població, tot aplicant aranzels equilibradors, per evitar dependències comercials perilloses. Cal la presència activa en tots els fòrums i organismes internacionals per defensar les posicions més coherents amb els DDHH i la justícia global. Això voldrà dir que les inversions i el comerç de les empreses catalanes han de mostrar una actitud de cooperació equitativa i no d'explotació.

“Tots som emigrants”, o ho hem estat en un moment o altre de la història de les nostres famílies i del nostre país. Dir que “primer són els de casa” és negar l'evidència que vivim en “una casa comuna”, que és la Terra. Les migracions són una resposta a desequilibris previs. Cerquem que la gent tingui una vida digna arreu del món i que ningú hagi de deixar la seva terra per obligació. I, mentre que no ho aconseguim, l'hospitalitat ha de ser el valor de tot país de pas com el nostre. Tractem els emigrants com ens agradaria que ens tractessin a nosaltres. No hi ha persones il·legals. No són delinqüents. Cal, però, situar les migracions en el marc d'un país sostenible, que parteix d'una relació equilibrada entre el nombre d'habitants, els recursos per mantenir-los i el seu nivell de consum.

Sobre 3.8. El sistema econòmic i financer. Cal un canvi profund del sistema monetari financer, perquè estigui a favor dels pobles i no de les minories que el controlen. Cal donar informació sobre aquests poders fàctics transnacionals i dels actors que hi participen, especialment els qui influeixen directament sobre l'economia i la política nacionals, perquè són un metapoder que amenaça i suplanta la democràcia. Cal potenciar les finances ètiques i assajar vies de sobirania monetària i financera amb monedes socials complementàries a l'euro.

Sobre 3.9. El predomini del bé privat sobre el bé comú, del lucre i la cobdícia privades sobre l'interès general, dels interessos privats sobre els interessos públics. L'aplicació de balanços socials, no només econòmics, com el Balanç de l'Economia del Bé Comú o el de la Xarxa d'Economia Solidària, en totes les organitzacions públiques i privades, és un primer pas per publicar en línia un balanç agregat, una borsa d'indicadors de valors del bé comú en comptes d'una borsa de valors del capital. Les organitzacions que obtinguin un millor Balanç Social del Bé Comú han d'obtenir desgravacions o beneficis fiscals.

Pistes sobre experiències de defensa civil en països europeus

Referències del llibre *La guerra per accions civils* (1998) de Jean Marichez i Xavier Olagne.

Suècia

Des de 1994 la Comissió de Defensa per Accions Civils està inclosa en el Consell Nacional de Defensa Psicològica. Suècia ha estat el primer país a adoptar oficialment la Defensa per Accions Civils (DAC), com a part del seu sistema de defensa global. Aquesta decisió fou el resultat de setze anys de treball de reflexió llarg i pacient al més alt nivell. Mostra com un projecte DAC pot obtenir el suport de tot el món polític i militar, sempre que es presenti amb moderació i de forma constructiva.

Àustria

A Àustria un nou programa de Defensa Nacional va ser publicat en 1985, amb quatre components, entre els quals tres de civils: la defensa militar, que depèn del Ministeri de Defensa; la defensa psicològica, gestionada pel Ministeri d'Educació; la defensa econòmica, pel Ministeri d'Economia; i la defensa de mesures de defensa civil, pel Ministeri de l'Interior. El ministre de Defensa digué que "la resistència civil i les formes de defensa social són elements associats necessaris i complementaris a la defensa militar nacional".

Països Bàltics

Els Països Bàltics (Lituània, Letònia i Estònia) van declarar la seva independència el 1990 i van haver d'afrontar, el gener de 1991, un intent agressiu per recuperar el control per part de les autoritats soviètiques. Durant aquesta crisi els tres governs depengueren, en gran mesura, dels mètodes de resistència no violenta, que havien après dels escrits de Gene Sharp.

Després del final de la crisi els seus líders van recórrer a la DAC per establir la seva nova política de defensa. Segons el ministre de Defensa de Lituània, Andreus Butkevicius (1991): "Mai tindrem un exèrcit prou fort com per defensar-nos d'un agressor estranger. El nostre objectiu només pot ser derrotar-lo moralment, econòmicament i políticament, no físicament". I va afegir, fent referència al llibre de Gene Sharp: "Prefereixo tenir aquest llibre que una bomba atòmica".

Per implementar la DAC adaptada al seu propi context, els tres països buscaren ajuda d'experts de l'Albert Einstein Institution. Després de diverses missions de Gene Sharp i d'alguns dels seus col·laboradors, Letònia va incloure oficialment la resistència no violenta a la Declaració de la Defensa Nacional. Lituània plantejà la

formació a la DAC per als funcionaris i dirigents de la guàrdia nacional. Els llibres de Gene Sharp han estat traduïts i publicats en els tres països bàltics, a compte dels ministeris de defensa. El juny de 1992 a Vilnius, Lituània, el ministre de Defensa i l'Albert Einstein Institution van organitzar una conferència sobre la defensa per accions civils, amb la participació dels ministres de Defensa de Letònia, Estònia i Suècia. Per primera vegada, quatre ministeris de Defensa es van reunir per estudiar aquest plantejament.

Barcelona, 1 de novembre de 2013

Suggeriments a: informacio@estatdepau.cat

Signatures i més informació a www.estatdepau.cat